

Submitted: November 2018
Revised: December 2018
Accepted: December 2018

ORTAOKUL ÖĞRETMENLERİNİN MEB HİZMET İÇİ EĞİTİM PROGRAMLARININ ETKİLİLİĞİNE VE BU FAALİYETLERİN YAPILDIĞI YERLERE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ (SİİRT İLİ ÖRNEĞİ)*

Ramazan Özbek¹, Ezlam Susam², Mehmet Caner Onat³ ve Nur Özbek⁴

Özet

Bu araştırmamız, Siirt merkez ilçe sınırları içerisindeki ortaokullarda görevli branş öğretmenlerine yönelik olarak düzenlenen hizmet içi eğitim programlarının etkililiğini ve bu faaliyetlerin yapıldığı yerlerin değerlendirilmesini amaçlamaktadır. Araştırmanın evrenini ve örneklemini 2017-2018 eğitim-öğretim yılında Siirt merkez ilçe sınırları içerisindeki ortaokullarda görevli bulunan branş öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket formu kullanılmıştır. Millî Eğitim Bakanlığı'nun araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) birimi olan Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı (EARGED) tarafından hazırlanan 5'li likert tipi 24 maddeden oluşan Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi anketi kullanılmıştır. Anketler öğretmenlere araştırmacı grubu tarafından elden dağıtılıp toplanmıştır. Hizmet içi eğitim faaliyetlerine göre öğretmen görüşlerine ilişkin betimsel sonuçlar incelendiğinde ortalama puanların 2.01 ile 3.91 arasında değiştiği görülmektedir. Hizmet içi eğitim programlarının etkililiğine ilişkin görüşler açısından cinsiyet, kıdem ve hizmet içi eğitime katılma sayısı bakımından bazı maddelerdeki farklılıklar anlamlı çıkmıştır. Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin etkililiğine yönelik görüşler orta düzeyde görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Hizmet içi eğitim, Ortaokul öğretmenleri, hizmet içi eğitim programları.

THE EFFECTIVENESS OF THE SECONDARY SCHOOL TEACHERS 'MONITORING IN-SERVICE TRAINING PROGRAMS AND THEIR VIEWS ON THE PLACES OF THESE ACTIVITIES (EXAMPLE OF SIIRT)

Abstract

This study aims to evaluate effectiveness of the in-service trainings organized for the teachers of secondary schools within the central district of Siirt and the places where these trainings take place. The universe and the sample of the study are secondary school teachers working in the central district of Siirt during 2017-2018 academic year. The questionnaire form is used for data collection. The Evaluation of the in-service training activities questionnaire which is a 5 point Likert-scale questionnaire containing 24 items and prepared by The Research and Development Department of the Ministry of National Education is used. When the descriptive results of the teachers' opinions are examined according to the in-service training activities, it is seen that the average scores ranged from 2.01 to 3.91. In terms of the views on the effectiveness of the in-service training programs, the differences in some items were significant in terms of the number of participants in gender, seniority and in-service training. Opinions on the effectiveness of in-service training activities were seen at a moderate level.

Key words: In-service training, secondary school teachers, in-service training program,

* Bu araştırma “Ortaokul Öğretmenlerinin MEB Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerine İlişkin Görüşleri (Siirt İli Örneği)” başlığı altında 10 Mayıs 2018 tarihinde ICONTE 2018 (9th International Congress on New Trends in Education) Kongresi'nde Antalya'da sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Doç. Dr., İnönü Üniversitesi Eğitim Programları ve Öğretim, ramazan.ozbek@inonu.edu.tr

² Dr. Öğretim Üyesi, İnönü Üniversitesi Eğitim Programları ve Öğretim, ezlam.susam@inonu.edu.tr

³ Öğretmen, mcnr560@gmail.com

⁴ Fırat Üniversitesi, BÖTE öğrencisi, nurozbek97@gmail.com

GİRİŞ

Bilimin hızlı bir şekilde ilerlemesi, teknolojinin birçok yenilik üretmesi insanoğlunun da bu yenilikleri kullanabilmek için kendini geliştirmesi zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır. Bilim ve teknolojiye ki bu gelişmeler her alanda (sanayi, sağlık, iletişim vb.) kendini göstermektedir. Bu alanlarda çalışan insan gücünün de bu yenilikleri en iyi şekilde kullanabilen bireylerden oluşması gerekmektedir. Tüm bu alanlara nitelikli insan gücünü yetiştiren ise eğitim sistemidir ki bu nedenle bilim ve teknolojiye ki ilerlemeleri öncelikli olarak kullanması gereken alan da eğitimdir. Eğitim sisteminin ürünü olan bireyler çeşitli alanlarda, kamu kurum ve kuruluşlarında istihdam edilmektedir. İstihdam sürecinden sonra ise bu bireylerin alanlarındaki ilerlemeleri, bilim ve teknolojiye ki gelişmeleri takip edebilmeleri ve değişimlere ayak uydurmaları gerekmektedir. İşte bu süreçte karşımıza hizmet içi eğitim kavramı ortaya çıkmaktadır.

Hizmet içi eğitim; kişilerin hizmetteki verim ve etkinliklerinin artırılmasını, gelişmeye yol açan bilgi, beceri ve tutumların zenginleştirilmesini amaç edinen ve kurumların genel çalışma düzenini sürekli olarak etkileyen eğitimidir (Yıldırım, 2007). En yaygın ve kapsamlı ifadeyle hizmet içi eğitim; özel ve tüzel kişilere ait iş yerlerinde, belirli bir maaş veya ücret karşılığında işe alınmış veya çalışmakta olan kişilere, görevleriyle ilgili gerekli bilgi, beceri ve tutumları kazandırmak üzere verilen eğitimidir (Öztürk ve Sancak, 2007). Her şeyin hızla değiştiği dünyada, dünün bilgileriyle bugünün sorunlarının birçoğunun çözülmediği görülmektedir. Bugünün sorunlarını çözebilmek için de bugünün bilgilerine ihtiyaç duyulmaktadır. Onun için de yaşanan her anın takip edilmesi zorunluluğu doğmaktadır. Bunu bilen örgütler günü yakalama adına, çalışanlarına sürekli eğitim vermek durumunda kalmaktadırlar. Bu anlamda hizmet içi eğitim kaçınılmaz olarak, uygulanması gereken bir etkinlik niteliği kazanmıştır (Gündüz ve Balyer, 2012). Teknolojik gelişmeler toplumun değişmesi, bilginin gelişmesi, konu alanının değişmesi ve yeni müşterilerin beklenti ve ihtiyaçlarının değişmesiyle birlikte eğitim kurumlarında öğretim metotlarının bireyselleştirilmesine ve karmaşıklaşmasına sebep olmaktadır. Kutsal bir görevi üstlenmiş olan öğretmenlerin bu değişmelere ve gelişmelere uyum sağlayabilmeleri nitelikli hizmet içi eğitim faaliyetlerine bağlıdır (İzci ve Kara, 2010: 163). Ülkelerin kalkınması ve siyasal, sosyal, ekonomik alanlarda gelişmesinde şüphesiz ki, en önemli faktör yetişmiş insan gücüdür. Bir ülkenin maddi kaynaklarının yanı sıra en önemli kaynağı olan nitelikli insan gücü, ülkenin entelektüel sermayesini oluşturur (Küçüktepe, 2013). Eğitimi yaşamboyu sürdürmenin çeşitli yolları vardır. Topluma mal ve hizmet üreten örgütler için yaşamboyu eğitimi gerçekleştirmenin en kurumsallaşmış biçimi hizmet içi eğitimidir. Hizmet içi eğitim, çalışanların işteki verimliliklerini artırmak için yapılan eğitim olarak tanımlanabilir (Yayla ve Sayın, 2006).

Özyürek, (1981: 14) öğretmenlerin hizmet içi eğitim gereksinimlerinin nedenlerini şöyle sıralamaktadır:

- Bilimdeki değişmeler
- Toplumdaki değişmeler
- Okullardaki değişmeler
- Öğretmenlerin kendilerinin değişmeleri
- Öğretim süreçlerindeki değişmeler
- Çocuk gelişimi konusundaki ilerlemeler
- Öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimlerinden doğan eksiklikleri giderme

Aytaç'a (2000) göre, hizmet içi eğitimin amaçları şöyledir:

- İşe yeni başlayan çalışanın kuruma uyumunu kolaylaştırmak,
- Çalışanın kurumun amaç, ilke ve politikalarını bir bütün olarak kavramasına katkı sağlayacak becerileri kazandırmak,
- İşin gerektirdiği temel meslek becerilerini kazandırmanın yanında eğitim bağlamında eksikleri gidermek,
- Çalışanın değişik alanlarda yatay ve dikey geçişlerine imkân verecek tamamlayıcı eğitim sunmak,
- Çalışanların bilim, teknoloji, ekonomi ve iş dünyasında meydana gelen gelişmelere ve yeniliklere uyum sağlamalarını kolaylaştırmak, iş yöntem ve tekniklerini geliştirmek,
- Kurumun ürettiği mal, hizmet ve düşünce gibi ürünlerin niceliğini, niteliğini ve verimliliğini artırmak,
- Üretim ve pazarlama sürecinde hataları ve kazaları minimuma çekmek.

Milli Eğitim Bakanlığının her kademesinde görevli personelin eğitimi amacıyla yapılan hizmet içi eğitimin amaçları şöyle sıralanabilir (MEB,1994):

- Hizmet öncesi eğitimden gelen personelin kuruma intibakını sağlamak,
- Personele Türk Milli Eğitiminin amaç ve ilkelerini bir bütünlük içinde kavrama ve yorumlamada ortak görüş sağlamak ve uygulamada birlik kazandırmak,
- Mesleki yeterlilik açısından, hizmet öncesi eğitimin eksikliklerini tamamlamak,

- Eğitim alanındaki yeniliklerin, gelişmelerin gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışları kazandırmak,
- Personelin mesleki yeterlik ve anlayışlarını geliştirmek,
- İstekli ve yetenekli personelin, mesleklerinin üst kademelerine geçişlerini sağlamak,
- Farklı eğitim görenler için, yan geçişleri sağlayacak tamamlama eğitimi yapmak,
- Türk Milli Eğitim politikasını yorumlamada bütünlük kazandırmak,
- Eğitime ait temel prensip ve teknikleri uygulamada birlik sağlamak,
- Eğitim sisteminin geliştirilmesine destek olmak.

Araştırmanın Problemi ve Alt Problemleri

Bu çalışmada, ortaokul öğretmenlerine yönelik olarak düzenlenen hizmet içi eğitim faaliyetlerinin ve bu faaliyetlerin yapıldığı yerlerin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu bağlamda aşağıdaki soruların cevaplandırılması amaçlanmaktadır:

1. Ortaokul öğretmenlerinin hizmet içi eğitim faaliyetlerinin etkililiği ve faaliyetlerin yapıldığı yerlere ilişkin görüşleri nelerdir?
2. Ortaokul öğretmenlerinin hizmet içi eğitim faaliyetlerinin etkililiği ve faaliyetlerin yapıldığı yerlere ilişkin görüşleri;
 - a. Cinsiyete,
 - b. Mesleki kıdeme,
 - c. Mezun olunan fakülte türüne,
 - d. Branşa,
 - e. Katıldıkları hizmet içi eğitim kursu sayısına göre anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama yöntemi ve verilerin çözümlenmesine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada, ortaokul öğretmenlerinin katıldıkları hizmet içi eğitim faaliyetleri ile ilgili görüşlerini tespit etmek için ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırma evrenini 2017-2018 eğitim öğretim yılında Siirt merkez ilçe sınırları içerisindeki 37 ortaokulda görev yapan her branştan toplam 619 ortaokul öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın evrenini oluşturan tüm öğretmenlere ulaşmanın zorluğundan dolayı seçkisiz örnekleme yoluyla belirlenen ve 9 ortaokulda görev yapan 109 ortaokul öğretmeni örneklem olarak alınmıştır.

Araştırmaya katılan ortaokul öğretmenlerinin 61 (%56)'i erkek, 48 (%44)'i ise kadındır. Araştırmaya katılan öğretmenleri cinsiyet açısından karşılaştırdığımızda, erkeklerin sayısı kadınların sayısından daha fazladır. Katılımcıların büyük bir çoğunluğunu %62,4 oranla 1-5 yıl arasında kıdeme sahip olan öğretmenler oluşturmaktadır. 6-10 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin oranı %16,5 iken, 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler %21,1 oranına sahiptirler. Katılımcıların büyük çoğunluğu Eğitim Fakültesi mezunudur. Eğitim Fakültesi mezunu olduğunu söyleyenlerin sayısı 90 (%82,6) iken, diğer fakültelerden mezun olduklarını söyleyenlerin sayısı 19 (%17,4)'dur. Ortaokullardaki her branştan katılımcının yer aldığı çalışmada, en büyük oran %17,4 ile Matematik ve Türkçe Öğretmenlerine aittir. Matematik ve Türkçe Öğretmenlerinden sonraki en büyük oran %13,8 ile Fen Bilgisi Öğretmenlerine aittir. Bu branşları sırasıyla %11 ile Sosyal Bilgiler Öğretmenleri, %9,2 ile İngilizce ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenleri, %6,4 ile Bilişim Teknolojileri, %5,5 ile Beden Eğitimi Öğretmenleri, %3,7 ile Müzik Öğretmenleri ve %2,8 ile Görsel Sanatlar Öğretmenleri takip etmektedir. %1,8'lik eşit bir orana sahip olan Teknoloji-Tasarım ve Rehberlik Öğretmenleri ise çalışmamızın en düşük oranına sahiptirler. Katılımcıların çoğunluğu (%70,6) hizmet içi eğitim kurslarına 1-3 defa katılmışlardır. Katılımcıların %22,95'u ise hizmet içi eğitim kurslarına 4-6 defa katılmışlardır. Yediden fazla hizmet içi eğitim kursuna katıldıklarını ifade eden katılımcıların oranı %6,4'tür.

Tablo 1: Katılımcıların Cinsiyetlerine İlişkin Veriler

		Frekans	%
Cinsiyet	Erkek	61	56
	Kadın	48	44
	Toplam	109	100
Mesleki Kıdem	1-5	68	62,4
	6-10	18	16,5
	11 yıl ve üzeri	23	21,1
	Toplam	109	100
Mezun Olunan Fakülte	Eğitim	90	82,6
	Diğer	19	17,4
	Toplam	109	100
Branş	İngilizce	10	9,2
	Matematik	19	17,4
	Türkçe	19	17,4
	Sosyal Bilgiler	12	11,0
	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	10	9,2
	Teknoloji ve Tasarım	2	1,8
	Fen Bilgisi	15	13,8
	Müzik	4	3,7
	Beden Eğitimi	6	5,5
	Rehberlik	2	1,8
	Görsel Sanatlar	3	2,8
	Bilişim Teknolojileri	7	6,4
	Toplam	109	100
	Katılımcıların Katıldıkları Hizmet İçi Eğitim Kursu Sayısına	1-3	77
4-6		25	22,9
7 ve üzeri		7	6,4
Toplam		109	100

Verilerin Toplanması

Bu araştırmada veri toplamak amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı'nın araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) birimi olan Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı (EARGED) tarafından hazırlanan 5'li likert tipi 24 maddeden oluşan "Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin Değerlendirilmesi" anketi kullanılmıştır. Cronbach's Alpha yönteminin uygulanması sonucunda güvenilirlik katsayısı .82 olarak bulunmuştur.

Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Araştırmada elde edilen veriler, kodlanarak bilgisayara yüklenilmiş ve istatistik programı kullanılarak çözümlenmiştir. Anket sonuçlarından elde edilen veriler, maddeler halinde tek tek ele alınmıştır. Her madde cinsiyet, kıdem, mezun olunan fakülte, branş ve katıldıkları hizmet içi eğitim kursu sayısı değişkenlerine göre analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. Anket verilerinin analizinde katılımcıların özelliklerini betimlemek amacıyla aritmetik ortalama, frekans ve yüzdeler hesaplanmıştır. Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin etkililiğinin ve faaliyetlerin yapıldığı yerlerin değerlendirilmesine ilişkin görüşlerin cinsiyet değişkeni açısından incelenmesi için bağımsız gruplar için t-testi uygulanmıştır. Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin etkililiğini ve faaliyetlerin yapıldığı yerleri değerlendirmeye ilişkin görüşlerin kıdem, mezun olunan okul türü, branş ve katıldıkları hizmet içi eğitim sayısı değişkenleri açısından incelemek için ise tek yönlü varyans analizi (ANOVA) ve Bonferroni kullanılmıştır.

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen "Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Etkililiği ve Bu Faaliyetlerin Yapıldığı Yerlerin Değerlendirilmesi"ne ilişkin bulgular yer almaktadır.

1. Hizmet içi Eğitim Faaliyetlerinin Etkililiğine İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulgular

Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin etkililiğine ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik olarak yapılan analiz sonuçları aşağıda, Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerine Göre Öğretmen Görüşlerine İlişkin Betimsel Sonuçlar

Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerine İlişkin İfadeler	N	\bar{X}	SS
1. Hizmet içi eğitim öğretilerinin önemli saydığı öğrenme konuları üzerine odaklanır.	109	3,21	,91
2. Hizmet içi eğitim programları bilimsel bir yaklaşımla sürekli geliştirilmektedir.	109	3,18	,92
3. Uygulanan hizmet içi eğitim programlarının gözlenebilir ve ölçülebilir eğitsel hedefleri vardır.	109	3,35	,91
4. Hizmet içi eğitim yapılırken uygun eğitsel araç ve gereçler kullanılmaktadır.	109	3,12	1,02
5. Hizmet içi eğitim programlarında yeni öğrenme konuları önceki öğrenmelerle ilişkilendirilerek işlenmektedir.	109	3,17	,99
6. Hizmet içi eğitim için ayrılan zaman boşa harcanan zaman olmaktadır.	109	2,28	1,14
7. Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yaşadığım yerleşimde yapılmasını tercih ederim.	109	3,91	1,21
8. Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin seminer dönemlerinde yapılmasını tercih ederim.	109	3,90	1,16
9. Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin öğretim yılı içinde yapılmasını tercih ederim.	109	2,64	1,43
10. Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin hafta sonları yapılmasını tercih ederim.	109	2,49	1,48
11. Hizmet içi eğitimde görev alan öğretiler katılımcılara saygılı davranmaktadırlar.	109	3,80	,98
12. Hizmet içi eğitim faaliyetlerinde öğreticinin aktarıcı olduğu tek yönlü eğitim yöntemleri kullanılmaktadır.	109	3,28	1,02
13. Öğretiler kullandıkları kavramların herkes tarafından anlaşılmasına özen göstermektedirler.	109	3,28	,83
14. Hizmet içi eğitim faaliyetlerinde görevlendirilen öğretici personel yetişkin eğitimi açısından yeterlidir.	109	3,05	,92
15. Hizmet içi eğitim programlarında görev alan öğreticilerin pek çoğu katılanları küçümseme, görüşleri ile alay etme gibi rahatsız edici davranışlarda bulunurlar.	109	2,01	1,06
16. Hizmet içi eğitimde görev alan öğreticiler katılımcılara astları imiş gibi davranırlar.	109	2,44	1,06
17. Öğretim boyunca katılan öğretmenlerin tecrübelerinden yararlanılmaktadır.	109	3,19	,98
18. Hizmet içi eğitim programlarına katılanlar birbirlerinden de çok şey öğrenmektedirler.	109	3,40	,99
19. Hizmet içi eğitime katılanlar alanlarının uzmanlarıdır.	109	2,98	,99
20. Öğretim boyunca yeni katılan öğretmenlerin tecrübelerine, fikirlerine pek değer verilmez.	109	2,58	1,16
21. Hizmet içi eğitim kursları sonunda öğrenenin başarısını ölçmek için ciddi bir sınav yapılmasını uygun buluyorum.	109	2,99	1,32
22. Her hizmet içi eğitim faaliyeti sonunda katılımcılardan genel bir değerlendirme alınmaktadır.	109	3,17	,90
23. Hizmet içi eğitim yoluyla öğrendiklerimin çoğunluğunu görevimi yerine getirirken kullanabilmekteyim.	109	3,04	,99
24. Hizmet içi eğitim programlarında öğrendiklerimi okuldaki meslektaşlarımla paylaşıyorum.	109	3,19	,95

Tablo 2’da hizmet içi eğitim faaliyetlerine göre öğretmen görüşlerine ilişkin bulgular verilmiştir. Maddelere göre öğretmen görüşleri ortalama puanlara göre 2,01 ile 3,91 arasında değişmektedir. En yüksek katılım $\bar{X}=3,91$ ile “Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yaşadığım yerleşimde yapılmasını tercih ederim.” Konusunda görülürken en düşük katılım $\bar{X}=2,01$ ile “. Hizmet içi eğitim programlarında görev alan öğreticilerin pek çoğu katılanları küçümseme, görüşleri ile alay etme gibi rahatsız edici davranışlarda bulunurlar” konusunda görülmüştür.

2. Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerin Yapıldığı Yerlere İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulgular

Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yapıldığı yerlere ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik olarak yapılan analiz sonuçları aşağıda, Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Yapıldığı Yere İlişkin Betimsel Sonuçlar

Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Yapıldığı Yere İlişkin İfadeler	N	X̄	Ss
a- Sıcaklık	109	3,11	,70
b- Aydınlatma	109	3,28	,73
c- Havalandırma	109	3,02	,93
d- Yemek hizmetleri	109	2,13	1,25
e- Sosyal İmkanları	109	2,40	1,24
f- Eğitim Teknolojileri	109	2,92	1,03
g- Derslik genişliği	109	3,12	,90
h- Düzeni	109	3,10	,84
I- Temizliği	109	3,28	,84
j- İletişim İmkânları (Telefon, Faks, İnternet vb.)	109	3,07	1,04
k- Çalışma Atölyesi	109	2,58	1,11

Tablo 3’de hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yapıldığı yerin fiziksel özelliklerine ilişkin bulgular yer almaktadır. Öğretmenlerin görüşleri fiziksel özelliklere ilişkin tamamen uygun-hiç uygun değil arasında değişen beşli likert tipi ölçekle test edilmiştir. Öğretmen görüşleri $\bar{X}=2,13$ ile $\bar{X}=3,28$ arasında değişmektedir. En uygun görülen nitelik aydınlatma ve temizlik, hiç uygun görülmeyen nitelik ise yemek hizmetleridir.

a. Cinsiyet Değişkenine Göre Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Etkililiğine ve Faaliyetlerin Yapıldığı Yerlere İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulgular

Cinsiyet değişkenine göre hizmet içi eğitim faaliyetlerinin etkililiğine ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik olarak yapılan analiz sonuçları aşağıda, Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4: Cinsiyet Değişkeni Açısından Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Etkililiği ile İlgili Öğretmen Görüşlerine Ait Bulgular

Hizmet İçi Eğitimle İlgili İfadeler	Cinsiyet	N	X	ss	t	p
15.Hizmet içi eğitim programlarında görev alan öğreticilerin pek çoğu katılanları küçümseme, görüşleri ile alay etme gibi rahatsız edici davranışlarda bulunurlar.	Erkek	61	2,25	1,12	2,71	0,01*
	Kadın	48	1,70	,90		
21. Hizmet içi eğitim kursları sonunda öğrenenin başarısını ölçmek için ciddi bir sınav yapılmasını uygun buluyorum.	Erkek	61	3,30	1,27	2,80	0,01*
	Kadın	48	2,60	1,30		

P<.05

Tablo 4’deki verileri incelediğimizde 15. Madde ile 21. Maddelerde kadın öğretmenler ile erkek öğretmenler arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. 15.maddedeki “Hizmet içi eğitim programlarında görev alan öğreticilerin pek çoğu katılanları küçümseme, görüşleri ile alay etme gibi rahatsız edici davranışlarda bulunurlar”, 21.maddedeki “Hizmet içi eğitim kursları sonunda öğrenenin başarısını ölçmek için ciddi bir sınav yapılmasını uygun buluyorum.” ifadelerine erkek öğretmenler kadın öğretmenlere göre daha çok katılım göstermektedirler. Erkek öğretmenlerin hizmet içi eğitim faaliyetlerini daha çok önemsedikleri, fakat kendilerine bu faaliyetleri veren öğreticilerin tavırlarından hoşlanmadıkları anlaşılmaktadır. Diğer maddelerde kadın ve erkek öğretmen görüşleri arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır.

Araştırmanın bir başka boyutunu teşkil eden hizmet içi eğitim faaliyetlerin yapıldığı yerlere ilişkin öğretmenlerin görüşlerinde cinsiyetleri açısından anlamlı farklar bulunmamıştır.

b. Kıdem Değişkenine Göre Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Etkililiğine ve Faaliyetlerin Yapıldığı Yerlere İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulgular

Kıdem değişkenine göre hizmet içi eğitim faaliyetlerinin etkililiğine ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik olarak yapılan analiz sonuçları aşağıda, Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5: Kıdem Değişkeni Açısından Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Etkililiği ile İlgili Öğretmen Görüşlerine Ait Bulgular

Hizmet İçi Eğitimle İlgili İfadeler	Kıdem	N	X	ss	F	p
7. Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yaşadığım yerleşimde yapılmasını tercih ederim.	1-5	68	4,06	1,16	3,28	0,04*
	6-10 yıl	18	3,70	1,25		
	11 yıl ve üzeri	23	3,35	1,19		

P < .05

Tablo 5'deki verileri incelediğimizde, 7.maddede 1-5 kıdem yılına sahip öğretmenler ile 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler açısından anlamlı bir fark olduğu anlaşılmaktadır. 1-5 kıdem yılına sahip öğretmenlerin ($\bar{X}=4,06$), 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlere ($\bar{X}=3,35$) göre daha yüksek düzeyde "katıldıkları" görülmektedir. 1-5 kıdem yılına sahip öğretmenlerin 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlere göre hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yaşadıkları yerleşimde yapılmasını daha çok tercih ettikleri görülmüştür. Kıdem değişkeni açısından diğer maddeler arasındaki fark anlamlı bulunmamıştır. Kıdem değişkeni açısından hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yapıldığı yerler ile ilgili hiçbir maddede ise anlamlı fark bulunmamıştır.

1.1. Hizmet İçi Eğitime Katılma Sayısı Değişkenine Göre Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Etkililiğine ve Faaliyetlerin Yapıldığı Yerlere İlişkin Öğretmen Görüşlerine Ait Bulgular

Hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılma sayısı değişkenine göre hizmet içi eğitim faaliyetlerinin etkililiğine ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik olarak yapılan analiz sonuçları aşağıda, Tablo 6'de verilmiştir.

Tablo 6: Hizmet İçi Eğitime Katılma Sayısı Değişkeni Açısından Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Etkililiği ile İlgili Öğretmen Görüşlerine Ait Bulgular

Hizmet İçi Eğitimle İlgili İfadeler	Katılım S.	N	X	ss	F	p
3. Uygulanan hizmet içi eğitim programlarının gözlenebilir ve ölçülebilir eğitsel hedefleri vardır.	1-3	77	3,21	,95	3,38	0,04*
	4-6	25	3,72	,74		
	7 ve üzeri	7	3,54	,86		

P < .05

Tablo 6'deki verileri incelediğimizde, 3.maddede 1-3 arasında hizmet içi eğitime katılan öğretmenler ile 4-6 arasında hizmet içi eğitime katılan öğretmenler açısından anlamlı bir fark olduğu anlaşılmaktadır. 1-3 arasında hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılan öğretmenlerin ($\bar{X}=3,21$), 4-6 arasında hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılan öğretmenlere ($\bar{X}=3,72$) göre 9.maddeye daha az düzeyde "katıldıkları" görülmektedir. Hizmet içi eğitim faaliyetlerine katıldıkça öğretmenlerimizin hizmet içi eğitimin amaçlarını daha iyi anlamaya başladıkları düşünülmektedir.

Hizmet içi eğitime katılma sayısı değişkeni açısından ise hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yapıldığı yerler ile ilgili hiçbir maddede anlamlı fark bulunmamıştır.

SONUÇ

Yapılan araştırmanın bulgularından hareketle elde edilen sonuçlar aşağıda verilmiştir:

Ortaokul öğretmenlerinin MEB hizmet içi eğitim programlarının etkililiğine ilişkin görüşleri cinsiyetleri açısından 15. (Hizmet içi eğitim programlarında görev alan öğreticilerin pek çoğu katılanları küçümseme, görüşleri ile alay etme gibi rahatsız edici davranışlarda bulunurlar) ve 21. (Hizmet içi eğitim kursları sonunda öğrenenin başarısını ölçmek için ciddi bir sınav yapılmasını uygun buluyorum) ifadelerinde anlamlı farklılıklar görülmüştür. Bu maddelerden erkeklerin hizmet içi eğitim faaliyetlerinin sonunda değerlendirme yapılmasını kadınlardan daha çok istedikleri ve bu faaliyetleri düzenleyen uzmanları kadınlara göre daha çok eleştirdikleri anlaşılmaktadır. Hizmet içi eğitim faaliyetlerin yapıldığı yerlere ilişkin öğretmenlerin görüşlerinde cinsiyetleri açısından anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Ancak hizmet içi eğitim faaliyetlerini erkek öğretmenler daha olumlu değerlendirmektedirler. Ayrıca kadın öğretmenler hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yapıldığı yerin yaşadıkları bölgeye yakın olmasını tercih etmektedirler.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin kıdemleri açısından 7. maddede (Hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yaşadığı yerleşimde yapılmasını tercih ederim) anlamlı farklılık görülmüştür. Öyle ki kıdemi 1-5 yıl olan öğretmenlerin, kıdemi 11 yıl ve üzeri olanlara göre hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yaşadıkları yerleşimde yapılmasını daha çok istedikleri anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin kıdemleri arttıkça görev yaptıkları bölgenin dışında hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılmaya istekli oldukları anlaşılmıştır.

Mezun olunan okul değişkeni açısından hizmet içi eğitim faaliyetlerinin etkililiği ve faaliyetlerin yapıldığı yerler ile ilgili hiçbir maddede anlamlı fark bulunmamıştır. Bir başka ifade ile öğretmenleri mezun oldukları eğitim kurumları öğretmenlerin hizmet içi eğitimine ilişkin görüşlerinde herhangi bir anlamlı farka neden olmadığı sonucuna varılmıştır.

Ortaokul öğretmenlerinin branş değişkeni açısından hizmet içi eğitim faaliyetlerinin etkililiği ve faaliyetlerin yapıldığı yerler ile ilgili hiçbir maddede anlamlı fark bulunmamıştır. Bir başka ifade ile ortaokul öğretmenleri branşları açısından hizmet içi eğitim faaliyetlerinin etkililiği ve faaliyetlerin yapıldığı yerler konusundaki görüşlerinin benzer özellikte olduğu görülmüştür.

Hizmet içi eğitime katılma sayısı değişkeni açısından 3.maddede (Uygulanan hizmet içi eğitim programlarının gözlenebilir ve ölçülebilir eğitsel hedefleri vardır) anlamlı bir fark olduğu anlaşılmaktadır. 4-6 arası sayıda hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılan öğretmenlerin, 1-3 arası sayıda hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılan öğretmenlere göre 3.maddeye (Uygulanan hizmet içi eğitim programlarının gözlenebilir ve ölçülebilir eğitsel hedefleri vardır) daha yüksek düzeyde “katıldıkları” görülmektedir. Hizmet içi eğitime katılma sayısı değişkeni açısından ise hizmet içi eğitim faaliyetlerinin yapıldığı yerler ile ilgili diğer maddelerde anlamlı fark bulunmamıştır.

KAYNAKÇA

- Aytaç, T. (2000). Hizmet İçi Eğitim Kavramı ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar. *Milli Eğitim Dergisi*, 147.
- Gündüz, Y. ve Balyer, A. (2012). Türkiye’de Ve Bazı Avrupa Ülkelerinde Müfettişlerin Yetiştirilme Süreci ve Karşılaşılan Sorunlar. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8/1, 84-95.
- İzci, E. ve Kara, A. (2010). Fransa’da Eğitim Personelinin Hizmet İçi Eğitimi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3/5, 161-168.
- Küçüktepe, C. (2013). Sınıf Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Öğretmen Görüşlerine Göre Belirlenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13/2, 26-43.
- M.E.B. (1994). Hizmet İçi Eğitim Yönetmeliği. *Tebliğler Dergisi*, 2419.
- Öztürk, M. ve Sancak, S. (2007). Hizmet İçi Eğitim Uygulamalarının Çalışma Hayatına Etkileri. *Journal of Yasar University*, 2/7, 761-794.
- Özyürek, L. (1981). *Öğretmenlere Yönelik Hizmet İçi Eğitim Programlarının Etkinliği*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları.
- Yayla, D. ve Sayın, M. (2006). *Milli Eğitim Bakanlığının Hizmet İçi Eğitim Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi*. Ankara: MEB Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı.
- Yıldırım, F. (2007). *Öğretmenlerin Hizmet İçi Eğitimine Yönelik Uzaktan Eğitim Platformu Tasarımı (Yüksek Lisans Tezi)*. Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sakarya.

EXTENDED ABSTRACT

In-service training is the training that aims enhancement of the performance and efficiency; enrichment of knowledge, skills and attitudes leading development and it constantly affects the general working order. According to the most common and comprehensive definition, the in-service training is the training provided for people working at private or corporate workplaces for a certain fee, for acquisition of knowledge, skills, and competence required for their professions. This research aims to evaluate the in-service training activities for secondary school teachers and the places where these trainings take place. Therefore, this study aims to answer questions below; Do the secondary school teachers' opinions about the effectiveness of in-service training activities and the places where these trainings take place are significantly differentiating in terms of the gender, professional seniority, subject, faculty of graduation and the number of the in-service trainings they attended. In this study correlational survey model is used to determine the opinions of the secondary school teachers about in-service training activities. The universe of the study includes 619 secondary school teachers of different subjects working at 37 secondary schools in the central district of Siirt during 2017-2018 academic year. Because of the difficulty to reach all the teachers, 109 secondary teachers working at 9 different schools are selected as the sample of the study by random sampling. According to the results of the study, there is a significant difference for some of the items according to the gender. It can be understood from some of the items that male teachers want evaluation at the end of the trainings and criticize the experts organizing the trainings more than the female teachers. There isn't significant difference between the male and female teachers' opinions about the places chosen for in-service training. There is a significant difference in terms of professional seniority for the item "I prefer in-service training activities to take place within the settlement I live in". Results show that teachers with 1-5 years of teaching experience prefer in-service training activities to take place within the settlement they live in more than the teachers with 11 and more years of teaching experience. There isn't a significant difference between the opinions of teachers about the places chosen for in-service training in terms of seniority in teaching experience variable. Significant difference isn't observed between the effectiveness of in-service training or the places where in-service trainings take place in terms of the faculty that teachers graduated from. In terms of the subject there isn't significance difference between the effectiveness of in-service training or the places where in-service trainings take place. It is concluded that there is a significant difference in terms of the number of the in-service training attended by teachers for the item "In-service training programs have observable and measurable educational objectives". This item is approved more by the teachers who attended 4-6 in-service training activity compared to the teachers who attended 1-3 in-service training activity. There isn't significant difference among the items about the places where in-service training activities took place in terms of the number of the in-service training attended by teachers.